

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

ÖREBRO LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015-2016

Optimistisk framtidstro i länet

Konjunkturen i Örebro län fortsätter att återhämta sig och efterfrågan på varor och tjänster har ökat sedan prognosen hösten 2014. Näringslivets högt ställda förväntningar infriades dock inte riktigt under det gångna halvåret. Omvärldsläget gör att återhämtningen i länet och Sverige inte når upp till de nivåer som tidigare förväntats. Industrin har haft och kommer fortsatt ha det något trögt. Det innebär att återhämtningen tar fart först under 2016 och därefter. Ett Europa som signalerar en något positivare tro på framtiden ger förhoppningar om skjuts framåt för svensk ekonomi. USA kommer fortsätta agera motor för omvärldstillväxten och det gynnar de företag som bedriver handel med landet.

I Örebro län uppvisar näringslivet en optimistisk framtidstro. Förväntningarna inför det kommande halvåret är starkare än normalt enligt Arbetsförmedlingens konjunkturindex. Över hälften av arbetsgivarna i Arbetsförmedlingens intervjuundersökning tror på en ökad efterfrågan på varor och tjänster. Samtidigt är det en tudelad bild vi ser inom länets näringsliv. Privata tjänster och byggverksamhet har en stark optimism. Det byggs fler bostäder i länet än tidigare och detta förväntas fortgå under prognosperioden. Industrin dras däremot fortfarande med relativt låg efterfrågan och 2015 förväntas fortsätta vara ett ganska trögt år. Den offentliga tjänstesektorn bedömer att tjänsteproduktionen ökar under prognosperioden. En befolkning som ökar gör att det är relativt hög efterfrågan på offentliga tjänster.

Sysselsättningen klättrar uppåt i små steg

Trots att arbetsmarknaden upplevts som relativt stark i länet stod sysselsättningen still under 2013. Det kan delvis förklaras av industrins nedgång. Därefter har arbetsmarknaden uppvisat positiva signaler med minskande arbetslöshet och optimistiska företag. Med en ökad efterfrågan och större vilja från arbetsgivarna att anställa fler kommer sysselsättningen i länet att öka. Under 2015 bedöms den öka med 700 personer och ytterligare med 900 personer under 2016. Det är främst offentlig tjänstesektor som bidrar till ökningen men även den privata tjänstesektorn står för en stor del. Då fler bostäder byggs kommer också antalet sysselsatta inom bygg att öka. Industrin förväntas minska antalet sysselsatta något under 2015 men minskningen upphör under 2016. Antalet sysselsatta i länet bedöms uppgå till nästan 126 200 personer under fjärde kvartalet 2015 och till nästan 127 100 i slutet av 2016.

Arbetslösheten minskar långsammare

Under 2014 minskade arbetslösheten mer än förväntat, men minskningen har dämpats under början av 2015. Bedömningen är dock att minskningen kommer att fortsätta fram till slutet av 2016. Det är färre

som skriver in sig på Arbetsförmedlingen och arbetsgivarna har ett stort rekryteringsbehov. Främst minskar arbetslösheten bland ungdomar men det gäller även för totalen. Det är positivt för ungdomar som söker jobb att branscher som handel och hotell och restaurang går bra. I april 2015 låg arbetslösheten på 8,2 procent av den registerbaserade arbetskraften, vilket motsvarar över 11 200 personer inskrivna som arbetslösa. Lägst arbetslöshet i länet hade Lekeberg följt av Askersund. Högst var den i Ljusnarsberg och Laxå. Arbetsmarknaden kommer att förstärkas gradvis under prognosperioden och arbetslösheten bedöms därmed minska. Fjärde kvartalet 2015 kommer det vara cirka 500 färre inskrivna arbetslösa i länet, jämfört med fjärde kvartalet 2014. Fram till fjärde kvartalet 2016 kommer det vara ytterligare 700 färre inskrivna arbetslösa i Örebro län. Det innebär att antalet inskrivna arbetslösa förväntas uppgå till cirka 10 400 personer i slutet av 2016.

Utsatta grupper växer

Högst arbetslöshet finns bland utrikes födda och personer med låg utbildningsnivå. På arbetsmarknaden finns det grupper som har en särskilt utsatt position på arbetsmarknaden. Här ingår utomeuropeiskt födda, personer med högst förgymnasial utbildning, personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga samt äldre inskrivna arbetslösa. Start-sträckan för att komma ut i arbete är ofta längre för dessa personer och det krävs mer aktiva åtgärder från Arbetsförmedlingens sida. Grupperna växer och utgör en allt större andel av det totala antalet inskrivna arbetslösa i länet. Nästan 7 av 10 inskrivna arbetslösa ingår i någon av de utsatta grupperna. Främst förklaras detta av ett stort inflöde av personer som är födda utanför Europa. Gapet mellan det som Arbetsförmedlingen kallar utsatta grupper och övriga inskrivna blir allt större. Personer med stark ställning på arbetsmarknaden kommer ut i arbete i större utsträckning på bekostnad av att personer med utsatt ställning som blir kvar i arbetslöshet. Personer i utsatta grupper blir ofta kvar i arbetslöshet under längre perioder. Lägst arbetslöshet är det bland personer med eftergymnasial utbildning samt de som är inrikes födda.

Ständiga utmaningar på arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden i länet står fortfarande inför stora utmaningar. Det är bland annat demografiska utmaningar där befolkningen blir allt äldre och den arbetsföra befolkningen minskar. När färre arbetar minskar skatteunderlaget och välfärden blir mer utsatt. En äldre befolkning innebär dessutom ett ökat tryck på välfärdstjänster, exempelvis vård och omsorg. Här finns stora utmaningar för att lyckas bibehålla välfärd och för att trygga kommunernas kompetensförsörjning inför framtiden. Samtidigt som länet handskas med dessa problem ökar även antalet inskrivna som har en svårare ställning på arbetsmarknaden. Det ställer höga krav på Arbetsförmedlingen men även på andra aktörer. Dessa personer behöver aktiva insatser för att lyckas etablera sig i yrkeslivet. Praktik och subventionerade anställningar är exempel på åtgärder som kan användas. Trots att det finns många arbetslösa i länet signalerar flera arbetsgivare att de inte får tag i den kompetens som behövs. Här måste matchningsarbetet i länet bli bättre eftersom det är ineffektivt att ha oanvänd kompetens som istället skulle kunna minska bristen. Invandringen som sker till länet är en stor resurs som vi måste ta tillvara på ett bättre sätt. Många nyanlända har utbildning och erfarenhet inom yrken där arbetsgivarna signalerar rekryteringssvårigheter. Samtidigt behöver vi fortsätta belysa vikten av utbildning för att öka möjligheterna till jobb.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser